

DET SISTA KILLREGNET

EMMA
KARINSDÖTTER

BJARKE
STENBÆK KRISTENSEN

BONNIER
CARLSEN

Lärarhandledning av Linda Engvall

EMMA KARINSDOTTER
BJARKE STENBÆK KRISTENSEN

DET SISTA KILLREGNET

Inledning

Det här lärarstödet är framtaget till boken "Det sista killregnet" av Emma Karinsdotter och Bjarke Stenbæk Kristensen. Berättelsen väcker tankar och frågor om normer och värderingar. Varför är vissa saker som de är och måste det vara så? Hur kommer det sig att man bara odlar potatisar i byn Glädjen och varför använder man potatis till allting? Varför finns det bara pojkar och män i byn Glädjen? Kan inte vuxna visa känslor och måste man vara glad när man är vuxen? Berättelsen bjuder in till samtal om att våga visa hur man känner, våga gå sin egen väg och bryta normer kopplade till kön och ålder.

I lärarstödet finner du tips på aktiviteter att göra före, under och efter läsningen. Frågeställningar och aktiviteter kopplat till berättelsens tema, där barnen kan öva på att sätta ord på olika känslouttryck och öka förståelsen om olika känslor. Öva sig i att visa känslor och förstå andras. Syftet är att genom litteraturen utveckla förståelse om sig själv och medmänniskor och bidra till att utveckla förståelse för olikheter.

Du hittar förslag på inspirationsfrågor som du kan ställa till barnen under och efter högläsning. Frågeställningarna är förslag och anpassas med fördel till barnens förkunskaper och intressen. Syftet med frågorna är att fördjupa läsoplevelsen genom att reflektera över det ni läst.

LÄROPLANEN

I förskolans styrdokument står det bland annat följande om förskolans uppdrag: ”Språk, lärande och identitetsutveckling hänger nära samman. Förskolan ska därför lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska, genom att uppmuntra och ta tillvara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt. Barnen ska erbjudas en stimulerande miljö där de får förutsättningar att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur och andra texter. Utbildningen ska ge barnen förutsättningar att kunna tänka, lära och kommunicera i olika sammanhang och för skilda syften. Därigenom läggs grunden till att barnen på sikt tillägnar sig de kunskaper som alla i samhället behöver. Förmåga att kommunicera, söka ny kunskap och samarbeta är nödvändig i ett samhälle som präglas av stort informationsflöde och kontinuerlig förändring” (Lpfö18).

Mål

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- Förmåga att lyssna på och reflektera över andras uppfattningar samt att reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar.
- Fantasi och föreställningsförmåga.
- Förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld.
- Förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenheter i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans.
- Intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, såväl digitala som andra, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa.
- Ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften. (Lpfö 18)

OM BOKEN

Det är Robertos största dag i livet, för idag fyller han år och blir stor. Äntligen ska han få sin alldeles egna potatis – och äntligen kommer han alltid att vara glad! För så är det när man blir vuxen. Gitarrkillen och snickargubben gråter ju aldrig, och Robertos farfar har heller aldrig fällt en tår. Men om man ändå blir så ledsen att det stormar och rinner över inuti en, vad gör man då?

“Det sista killregnet” är en underfundig bilderbok om att våga visa vad man känner. Med humor och blick för det absurda (och en och annan moralpotatis) gestaltar **Emma Karinsdotter** och **Bjarke Stenbæk Kristensen** gråtens förlösande kraft.

FÖRFATTARE

Emma Karinsdotter (född 1985) är uppvuxen i Ronneby i Blekinge bland uppstoppade gäddor, räddade fåglar och loppisfynd. Under stora delar av sitt yrkesverksamma liv har hon arbetat i musikbranschen som projektledare, konsertarrangör och turnéledare. 2017 kom hennes hyllade barnboksdebut “Lisbet och Sambakungen” (med illustrationer av Hanna Gustavsson) och sedan dess har hon gett ut flera böcker.

ILLUSTRATÖREN

Bjarke Stenbæk Kristensen (född 1985) är en dansk/svensk illustratör och berättare utbildad från Konstfack 2014, och under utbildning som level designer från The Game Assembly. Debuterade som barnboksförfattare med “Ålens Nyckel” 2024. Arbetar med bläck och gouache i sitt kök i Malmö medan familjen sover.

HÖGLÄSNING

Högläsningen bidrar till att barnen utvecklar kunskaper om sig själva och livet. Genom högläsning övar barnen på förmågan att lyssna aktivt. När du läser högt kan du med fördel modellera och ”tänka högt”, på så sätt visar du hur en van läsare gör. Delge hur du reflekterar, förutspår och ställer hypoteser om det du just läst. Detta synliggör hur man kan ta reda på svåra ord, ställa frågor till texten och söka efter mening och sammanhang. På så sätt visar du hur läsning går till för barnen.

Organisera högläsning så att den blir en mysig stund och en tid som bidrar till gemenskap. Det är genom dessa stunder du kan väcka ett intresse för litteratur, olika berättelser, läsning, symboler och bilder. Via högläsningen kan ni öva på att förflytta er i tid och rum, mellan fantasi och verklighet.

Ställ frågor som leder till att läsa vad som står på, mellan och bortom raderna, då tar ni läsningen till en högre nivå. Visa hur du sätter ord på dina inre bilder. Diskutera och visualisera era inre bilder. Dessa är individuella och via samtal kan ni dela med er av er gemensamma läsoplevelse.

Genom att göra olika textkopplingar lyfter ni läsoplevelsen. Barnen tillägnar sig inte bara kunskaper från texten, utan med hjälp av frågor kan du stödja barnen att göra kopplingar till egna erfarenheter och i diskussion med andra koppla till omvärlden. Gör jämförelser mellan andra texter. När ni samtalar synliggörs allas olika textkopplingar och ni utbyter erfarenheter och läsoplevelser.

AKTIVITETER FÖRE, UNDER OCH EFTER LÄSNING

Nedan finner du förslag på aktiviteter och frågeställningar att göra före, under och efter läsningen. Läs igenom texten innan ni ska arbeta med boken på så sätt kan du förbereda och anpassa upplägget.

FÖRE LÄSNINGEN

Undersök bokomslag och titel

Titel är bokens namn, den här boken heter "Det sista killregnet".

- Vad kan ett killregnet vara för något, tror ni?
- Vad tänker ni om bokens handling utifrån titeln?

Undersök bilden på bokomslaget.

- Vad visar bilden?
- Vad ser och upptäcker ni i bilden?
- Vad händer på bilden?
- Hur tolkar ni det ni ser?
- Vad tänker ni om det ni ser?
- Vilka karaktärer är det ni ser, tror ni?
- Vilken stämning tycker ni att det är?
- Vilka känslor visar karaktärerna, tycker ni?
- Vilka känslor väcker bilden på omslaget hos er?
- Vad tror ni boken kommer att handla om utifrån bokomslaget?
- Vilka ledtrådar upptäcker ni?
- Vad ser vi på bokomslaget och vad ser vi inte?

Bygg upp barnens förförståelse.

Bekanta er med boken genom att läsa baksidestexten.

- Jag undrar – vet ni vad en författare är?
- Författaren till den här boken heter Emma Karinsdotter.
- Har ni läst någon annan bok av Emma Karinsdotter?
 - Jag undrar – vet ni vad en illustratör är?

Illustratören till den här boken heter Bjarke Stenbaek Kristensen.

Läs presentationen av författaren som finns med i lärarstödet.

Bygg upp barnens förförståelse. Skriv upp följande ord på exempelvis en tavla eller samtala om orden tillsammans med barnen:

Känslor (glädje, sorg, ilska, skam, trygghet, rädsla), att våga/mod.

Berätta kort om bokens tema utifrån dessa stödord.

Den här boken handlar om att våga visa sina känslor.

- Vilka känslor känner ni till?
- När har ni känt ... ?
- Är det viktigt att våga visa sina känslor, tycker ni?
- Hur kan det bli om man inte vågar visa hur man känner, tror ni?
- Visar vuxna och barn känslor på olika sätt. Vad tycker ni?

UNDER LÄSNINGEN

Gör textkopplingar: Koppla innehållet till barnens erfarenheter, intresse och funderingar. Har de läst någon annan berättelse som påminner om denna?

Stanna upp vid svåra ord eller uttryck under läsningen och samtala om dessa.

Stanna upp, tänk högt och ställ frågor till texten där svaret går att finna på, mellan och bortom raderna. Använd gärna de föreslagna inspirationsfrågorna men anpassa efter barnen.

Ställ egna frågor till texten. Jag undrar ...

Undersök och upptäck detaljer i bokens illustrationer och samspelet med texten.

Bjud in till samtal och utgå från barnens nyfikenhet. Ställ öppna följdfrågor och uppmuntra till interaktion och dialog.

EFTER LÄSNINGEN

Sammanfatta: Ge barnen stöd med hur de kan sammanfatta det ni läst.

- Vad hände i början?
- Vad hände i mitten?
- Vad hände i slutet?
- Vem eller vilka var med?
- I vilken miljö utspelade sig de viktigaste händelserna?

Plocka ut nyckelord. Red ut oklarheter och kvarstående frågor.

- Vilka tankar väcktes från texten?

Barnen kan med fördel rita bilder som stöd som de kan använda när de återberättar handlingen.

Delge varandras inre bilder. Rita eller gör det muntligt.

Låt barnen ställa egna frågor till texten.

Plocka tillsammans ut ord som beskriver personliga egenskaper (hur någon är) hos karaktärerna i boken.

Ni startade med att ställa hypoteser och förutspå handlingen genom att analysera bokomslag och titel.

- Stämde era hypoteser?
- Har bilden på bokomslaget fått en ny mening?

Inledningsvis pratade ni om bokens tema: olika känslor, mod och att våga visa sina känslor.

- Vilka känslor visade de olika karaktärerna i början av berättelsen?
- Förändrades detta under berättelsen?
- Fanns det några skillnader mellan vuxna och barn när det kom till att våga visa olika känslor?
- Vad var det som gjorde att alla vågade visa sina känslor i slutet?
- Tycker ni att det finns skillnader mellan vuxna och barn när det kommer till att prata och visa olika känslor?
- Hur kommer det sig att det bara fanns pojkar och män i byn Glädjen, tror ni?
- Fanns det något från berättelsen som ni känner igen från verkligheten?

Prata om berättelsens budskap.

- Vad vill författaren förmedla med berättelsen?

Samtala: Vad tyckte barnen mest om?

- Vilken karaktär eller händelser gjorde störst intryck och varför?

Låt barnen välja en scen ur berättelsen och berätta om sin upplevelse.

- Var det något som ni tyckte var extra bra?
- Var det något som var mindre bra?
- Vad fick berättelsen er att känna?
- Finns det något som ni fortfarande funderar över?
- Om ni skulle få bestämma en ny titel till boken, vad skulle boken heta då?

Koppla till egna erfarenheter eller en annan bok

- Fanns det någon händelse i boken som påminde om något ni själva har varit med om? När och på vilket sätt?
- Fanns det någon händelse eller att berättelsen påminde en annan bok som ni lyssnat på?

INSPIRATIONSFRÅGOR

Uppslag 1

- Vad heter byn?
- Hur kommer det sig att byn heter så, tror ni?
- Vilka ser ni på bilden?
- Det är en speciell dag för Roberto. Varför då?
- Vilken årstid tror ni att det är?
- Vilken årstid fyller ni år på?

Uppslag 2

- Vad får Roberto i present?
- Hur kommer det sig att han redan vet vad han ska få, tror ni?
- Vad ska han göra med sin potatis?
- Vad får vi veta om vad som händer när man blir äldre och får byta potatis?

Uppslag 3

- Vilka ord (synonymer till ordet pojke) kan vi hitta i texten? Kan ni komma på några fler ord?
- Vad får vi veta om de vuxna?
- Hur känner sig Roberto när han ska byta sin första potatis?
- Har ni varit med om en stor/viktig händelse någon gång? Berätta.
- Hur kommer det sig att man byter potatisar, tror ni?

Uppslag 4

- Vad händer när Roberto sitter i den gamla eken?
- Hur känner sig Roberto, tror ni?
- Det svider i ögonen och sticker i halsen. Vilken känsla beskrivs, tror ni?
- Hur kommer det sig att han knuffar bort Korven?
- Hur kommer det sig att Roberto känner att han måste vara glad?
- Känner ni igen er i Robertos känsla? Har ni känt att ni måste hålla tillbaka en känsla någon gång?
- Vad gör ni om ni känner er ledsna?

Uppslag 5

- Hur är farfar?
- Roberto väntar på Korven men han kommer inte. Hur kommer det sig, tror ni?

Uppslag 6

- Vad menas med att farfars blick var ”djup som havet”, tror ni?
- Vad svarar farfar när Roberto frågar efter Korven?
- Hur kommer det sig att farfar skyndar sig ut i trädgården och börjar att kratta, tror ni?
- Känner Roberto att han kan visa vad han känner? Varför, varför inte?
- Roberto tänker att det finns ett stort mörkt hav inom alla i byn Glädjen. Vad menar han med det, tror ni?

Uppslag 7

- Vad menas med ”att gå med tunga steg”?
- Vad är det Roberto är orolig för att någon ser?

Uppslag 8

- Vad är det Roberto ser och hör?
- Hur kommer det sig att de vill ta skydd av regnet?

Uppslag 9

- Undersök bilden, vad är det som händer?
- Varför skriker Roberto ”Sluta gråta”, tror ni?

Uppslag 10

- Vad är det som göra att ingen hör Roberto?
- Vad gör Roberto för att höras?

Uppslag 11

- Vad säger Roberto att alla måste sluta upp med?
- Vad säger de andra?
- Hur känner man sig när man ”skruvar på sig”?
- Vad skulle ni vilja säga till alla som bor i byn Glädjen?

Uppslag 12

- Vad gör man när man ”låtsas som ingenting”?
- Vad är det Roberto struntar i att alla ser?
- Vad hade ni gjort om ni var Roberto?

Uppslag 13

- Hur blev det i byn Glädjen efter den dagen?
- Hur kommer det sig att det blev lättare att prata, tror ni?
- Hur känner sig Roberto ibland?
- Vad gör er glada?
- Vad gör er ledsna?
- Vad kan ni hitta i bilden som är något nytt i byn Glädjen?

ARBETA VIDARE

Samtala om en karaktär

Vilken karaktär tyckte ni mest om och varför?

Berätta vad en egenskap är. Skriv ner karaktärens egenskaper.

Till exempel modig eller snäll.

Hade ni gjort som karaktären i boken eller hade ni gjort något annorlunda?

Vad skulle ni vilja säga till karaktären?

Venn-diagram

Rita upp ett stort venn-diagram på en Whiteboard eller Smartboard och låt barnen göra jämförelser mellan sig själva och huvudkaraktären Roberto från boken.

Drama, lek och skapande

Känslocharader: Skriv olika känslor på små pappersbitar eller låt barnen välja en känsla om de vill visa. Låt barnen arbeta i par och förbereda hur de vill visa en viss känsla (utan att berätta vilken).

Övriga i gruppen får gissa känsla efter att paret visat känslan.

Be de som gissar motivera sina svar.

Dela in barnen i mindre grupper, välj olika scener ur boken och låt barnen dramatisera dessa. Låt övriga barn gissa vilken scen det är.

Låt barnen skapa deras favoritemojis/smiley's som illustrerar en viss känsla.

Låt barnen klippa ut de tre cirklarna (som finns i lärarstödet) och rita ett enkelt ansiktsuttryck som visar glad, ledsen och arg. Säg olika startmeningar och låt barnen visa det ansiktsuttryck (cirkeln) som de tycker passar in på dem.

Exempel:

När någon säger hej blir jag ... (be barnen visa den cirkel de tycker passar in).

När jag slår mig känner jag mig ...

Orättvisa gör mig ...

När jag leker en rolig lek blir jag ...

Ord och egna berättelser

Arbeta med synonymer. Välj olika känslord från boken. Försök att tillsammans komma på så många olika synonymer som ni kan till den valda känslan.

Gör en muntlig berättelse: Planera berättelsen tillsammans.

Inledning: Vem eller vilka ska berättelsen handla om?

Var utspelar sig berättelsen?

När utspelar sig berättelsen?

Mitten: En serie med händelser/problem och lösningar.

Slut: Knyt ihop berättelsen.

Beskriv miljöer med hjälp av sinnena.

Rita och berätta

Använd arbetsbladet från lärarstödet. Läs vad det står i respektive ruta. Låt barnen rita bilder och berätta om dessa. De som vill kan gärna berätta om hur det märks att de känner en viss känsla.

Till exempel "Jag blir glad när jag leker en rolig lek.

Det märks för att då skrattar jag".

RITA KÄNSLAN

Rita glad, arg och ledsen.
Klipp ut.

GLAD

ARG

LEDSEN

MIN KÄNSLA

Jag blir glad när ...

Jag blir arg när ...

Jag blir ledsen när ...

